

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 14 Δεκεμβρίου 2022

Γρήγορη η απόκριση της ΕΕ με τη διάθεση 100 δισ. ευρώ για τη διατήρηση θέσεων εργασίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ποιος όμως ακριβώς ο αντίκτυπός της;

Το SURE, το εργαλείο της ΕΕ με τα 100 δισ. ευρώ για τη στήριξη εργαζομένων και επιχειρήσεων που πλήττονταν από την κρίση στα κράτη μέλη, ήταν ένα γρήγορο μέσο απόκρισης στον κίνδυνο μαζικών απολύσεων λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παρ' όλα αυτά, ο αντίκτυπος αυτού του καινοτόμου εργαλείου στη διάσωση θέσεων εργασίας δεν μπορεί να εκτιμηθεί σωστά, λόγω του τρόπου σχεδιασμού του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και της απουσίας ποιοτικών δεδομένων σε εθνικό επίπεδο. Για την αποκόμιση διδαγμάτων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη εργαλείων σε περίπτωση μελλοντικών κρίσεων, η Επιτροπή οφείλει αυτή τη στιγμή να αξιολογήσει πλήρως τη στήριξη που παρείχε το SURE. Με την ευκαιρία αυτή θα μπορούσε να διαπιστωθεί με ποιον τρόπο ελαχιστοποιήθηκε ο κίνδυνος απάτης, δεδομένου ότι όλες οι χώρες που χρησιμοποίησαν το SURE, πλην μίας, έχουν αναφέρει παρατυπίες και περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης.

Η πανδημία COVID-19 έθεσε σε κίνδυνο εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρώπη. Η ΕΕ αντέδρασε γρήγορα εισάγοντας το μέσο SURE, το οποίο παρέχει σε όλες τις χώρες της χρηματοδότηση, με τη μορφή βραχυπρόθεσμων δανείων χαμηλού κόστους. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους σχετικούς πόρους για τη δημιουργία νέων ή την παράταση/διεύρυνση ήδη υπαρχόντων προγραμμάτων διατήρησης θέσεων εργασίας, όπως προγράμματα εργασίας με μειωμένο ωράριο, προσωρινής αργίας και επιδότησης μισθού, καθώς και για μέτρα που αφορούν την υγεία. Δεκαεννέα είναι οι χώρες που έχουν ζητήσει δάνεια, ενώ έχουν ήδη εκταμιευθεί περί τα 92 δισεκατομμύρια ευρώ. Περισσότερο από το μισό του ποσού αυτού αφορά δάνεια που χορηγήθηκαν στην Ιταλία και την Ισπανία.

«Το SURE απηχούσε τις συνθήκες έκτακτης ανάγκης και, μέσω αυτού, η χρηματοδότηση της ΕΕ διατέθηκε γρήγορα και αποδοτικά, αμβλύνοντας τις επιπτώσεις της πανδημίας σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις», δήλωσε η Iliana Ivanova, Μέλος του ΕΕΣ και επικεφαλής του ελέγχου.

«Ωστόσο, άγνωστος παραμένει ο συνολικός αντίκτυπος του μέσου στην πράξη. Παρά την ύπαρξη

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ορισμένων στοιχείων που μαρτυρούν την επιτυχία του, δεν υπάρχουν αρκετά εξακριβωμένα δεδομένα βάσει των οποίων να μπορεί να γίνει εκτίμηση του αριθμού των θέσεων εργασίας που διασώθηκαν τελικά.»

Η Επιτροπή κατάφερε να διαθέσει γρήγορα στα κράτη μέλη τα κεφάλαια του SURE —μόλις επτά μήνες μετά την κήρυξη της πανδημίας— ήτοι ταχύτερα από ό,τι συμβαίνει όταν εφαρμόζονται οι συνήθεις χρηματοδοτικές διαδικασίες. Ωστόσο, παρά τις όποιες ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι το μέσο βοήθησε εκατομμύρια εργαζομένων κατά την πλέον δραματική περίοδο της κρίσης, είναι αδύνατον να εκτιμηθεί πλήρως η συμβολή του στον μετριασμό της ανεργίας. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι ο αντίκτυπός του δεν μπορεί να διαχωριστεί από τις συνέπειες των καθεστώτων στήριξης των ίδιων των κρατών μελών.

Οι καινοτόμοι ενωσιακοί κανόνες που διέπουν το SURE παρέχουν σημαντική ευχέρεια στα κράτη μέλη να επιλέγουν πού θα διαθέσουν τη στήριξη που τους διατίθεται. Επίσης, δεν υποχρεώνουν την Επιτροπή να αξιολογεί την αρτιότητα των εθνικών συστημάτων δικλίδων. Δεδομένης της κατάστασης αυτής, οι ελεγκτές τονίζουν ότι τα μέτρα απόκρισης σε κρίσεις, όπως τα προγράμματα διατήρησης θέσεων εργασίας, ενέχουν συνήθως αυξημένο κίνδυνο κατάχρησης. Όσον αφορά το SURE, 18 από τις 19 χώρες εντόπισαν περιπτώσεις παρατυπίας ή απάτης τις οποίες και διερεύνησαν, με αποτέλεσμα την ανάκτηση των κεφαλαίων που δεν είχαν χρησιμοποιηθεί σύννομα σε 13 χώρες. Η ίδια η Επιτροπή δεν προέβη σε κανενός είδους έρευνα, με το σκεπτικό ότι αυτό συνιστούσε αρμοδιότητα των κρατών μελών. Εάν διαπιστωθεί κατάχρηση, το γεγονός ότι οι μεμονωμένες χώρες είναι αυτές που υποχρεούνται να αποπληρώσουν τα δάνεια μειώνει τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ωστόσο, η ΕΕ διακινδυνεύει τη φήμη της, εάν τα χρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό της μέτρα θεωρηθεί ότι ενέχουν κίνδυνο απάτης.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, οι χώρες που έκαναν χρήση του SURE εξοικονόμησαν περί τα 8,5 δισεκατομμύρια ευρώ σε τόκους χάρη στην αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας AAA της ΕΕ, με το 86 % των συνολικά εξοικονομηθέντων πόρων να καταγράφεται υπέρ της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Ρουμανίας, της Πολωνίας και της Ελλάδας.

Γενικές πληροφορίες

Το SURE είναι προσωρινό μέσο, του οποίου η λήξη προβλέπεται για το τρέχον έτος. Για τη χρηματοδότηση των δανείων, η Επιτροπή δανείζεται από τις κεφαλαιαγορές εκδίδοντας ομόλογα. Ήταν η πρώτη φορά που η Επιτροπή εξέδωσε κοινωνικά ομόλογα, τα οποία απαιτούν θετικά κοινωνικά αποτελέσματα. Τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ ευθύνονται αλληλέγγυα για το 25 % του συνόλου των δανείων που χορηγούνται υπό το SURE, κάτι που συνιστά δικλίδα ασφαλείας σε περίπτωση που κάποια χώρα αθετήσει τις υποχρεώσεις της. Το υπόλοιπο 75 % έχει την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, το 2020, το SURE υποστήριξε περί τα 31,5 εκατομμύρια εργαζομένων και 2,5 εκατομμύρια εταιρειών και ότι, το 2021, εννέα εκατομμύρια άτομα συμμετείχαν σε προγράμματα διατήρησης θέσεων εργασίας χρηματοδοτούμενα από το SURE.

Η ειδική έκθεση 28/2022, με τίτλο «Στήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) - Η χρηματοδότηση από το SURE μπορεί να συνέβαλε στη διατήρηση των θέσεων εργασίας κατά τη διάρκεια της κρίσης της COVID-19, ο πλήρης αντίκτυπός της όμως παραμένει άγνωστος», είναι διαθέσιμη στον [λοτότοπο του ΕΕΣ](#).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu -κιν.: (+352) 691 551 502